

HET DUITSE SYSTEEM

juni ca. 4 000 gestorvenen aan (in juli waren het volgens het bedoelde overzicht 8 329, maar volgens het rondschrĳven van Glücks waren het er 4 080), dan zijn er voor de zes maanden juni t.e.m. november '42 bijna 53 000 overledenen: 26½% van de eerder genoemde ca. 200 000.

Daargelaten welk percentage juist is: 35 of 26½ (het niet geringe verschil kan ons een aanwĳzing zijn dat wij de statistische gegevens van het *SS Wirtschafts- und Verwaltungshauptamt* met betrekking tot de concentratiekampen, zeker als zij op verscheidene of op alle kampen betrekking hebben, niet als absoluut juist mogen beschouwen¹), duidelijk is dat in de tweede helft van '42 een massaal sterven in de kampen plaatsvond en er is geen reden om aan te nemen dat de eerste helft van '42 en het jaar '41 een belangrijk gunstiger beeld geboden hebben. In de kampregistratie van Dachau waren in '42 ca. twaalfduizend gevangenen opgenomen en van hen zijn ruim zesduizend in dat ene jaar gestorven: meer dan de helft; in Mauthausen stierven in datzelfde jaar van ca. drie-en-twintigduizend gevangenen bijna veertienduizend driehonderd (ruim 62%), in Auschwitz-Birkenau stierf zelfs 60% van alle gevangenen alleen al in de drie maanden juli-augustus-september '42. De meesten van al deze gevangenen waren, toen zij de genoemde kampen binnengevoerd werden, valide mannen resp. vrouwen geweest. Anders gezegd: de *'Vernichtung durch Arbeit'* werd in een razend tempo doorgevoerd, zo snel zelfs dat, ongeacht de tienduizenden nieuwe gevangenen die naar de kampen gezonden werden, het aantal gevangenen, gelijk reeds vermeld, aan het einde van het jaar ging dalen.

Tegen de achtergrond van deze en dergelijke cijfers was het in '42 tot een heftig conflict gekomen tussen Himmler en de man aan wie begin '42 de

¹ Blijkens het overzicht bij Pohls brief stierven in '42 in de volgende maanden de volgende aantallen gevangenen (alleen *'Todesfälle'*, de geëxecuteerden vallen hier kennelijk buiten): juli 8 329, augustus 12 217, september 11 206, oktober 8 856, november 8 095, december 8 800; het totaal was dus 57 703 (het rondschrĳven van Glücks vermeldt afwijkende cijfers: juli 8 536, augustus 12 733, september 22 598, oktober 11 858, november 10 805). In die zes maanden was de *'durchschnittliche Belegstärke'* 96 770 gevangenen. Bij Broszats conclusie (in *Anatomie des SS-Staates*, dl. II, p. 150), *'dass allein im zweiten Halbjahr 1942 bei einer durchschnittlichen Gesamthäftlingszahl von rund 95 000 nicht weniger als 57 703 Häftlinge starben, d.h. rund 60 Prozent in sechs Monaten'*, tekenen wij aan dat de woorden *'d.h. rund 60 Prozent in sechs Monaten'* een onjuiste indruk geven. Broszat bedoelt: gemiddeld is in die zes maanden per maand 10% van de gevangenen gestorven, maar hij heeft daarbij over het hoofd gezien dat de *'durchschnittliche Gesamthäftlingszahl'* in een bepaalde maand geen denkbeeld geeft van het totaal aantal gevangenen dat in die maand in de kampen aanwezig was.